

inv. č. 776

ARCHIV
KANCELÁŘE PRESIDENTA REPUBLIKY

D 5162/25, A 1013/25, D 5547/25, D 6078/34

Marie Curie - Skłodowska

D 6078/34

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY.

V PRAZE dne 1. června 1925.

č. j. 91808 ai 192 5 Sekce III/1

Při odpovědi budiž toto číslo i se značkou sekce uvedeno.

○ každé věci pište samostatně.

Věc: Madame Curie, příjezd do
ČSR.

Odpověď k čís. ze dne

Přílohy:

Dr, Z./P.

KANCELÁŘ
DOŠLO - 2 ČERVNA 1925
PRESIDENTA REPUBLIKY
PŘÍLOHY:

Kanceláři presidenta republiky

v P r a z e .

Podle zprávy vyslanectví Československé republiky v Paříži navštíví pí Curie po návratu z Polska Prahu a Jáchymovské lázně ve dnech 14.- 18. t.m. Program pobytu, který stanoví odborná ministerstva zdravotnictví a veřejných prací, nebude k přání pí Curie pokud možno obsahovati příliš oficiálních bodů; počítá se nicméně s diner, které na její počest uspořádají jmenovaná ministerstva.

Ministerstvo zahraničních věcí žádá, aby o příjezdu p. Curie byl laskavě uvědoměn p. prezident republiky.

2 ministerstva:

Buddy

Slavery in Latin

4/6 25

Ma vediam'.

76 15

5. VI. 1925

Kap. S. 22a. Richey 6 I
 Kap. nord. Chaparral. Injunctures 10.

Spisovna.

Došlo: 36
Založeno:

Prus

Lány

45162/5

A 1013/

K 176/5.

Z á z n a m

ze dne 15. června 1925.

Pan prezident pozval na dnes k večeři v 8 hodin
paní M. Curie-Sklodowskou a dra Běhounka, asistenta ra-
diologického ústavu v Praze. Paní Curie a dr. Běhounek
zůstanou v Lánech přes noc a ráno odjedou do Jáchymova.

Odjeli 16. VI. v 9.45 dop.

Do seznamu návštěv

zapsal J. P.

ARCHIV KPR

Založit!

6. prosel, dne 18. června 1925.

Ku.

18/6

Splacová.

Došlo:

Založeno: 19. VI. 1925

D 5547/15
177/25.

Lány.

Z á z n a m
ze dne 16. června 1925.

15. června telefonoval ing. Hanzlík z fyzikálního ústavu /pražská technika, prof. Felix/, že připravují osmidílný film "Radium tajemství života a stvoření", určený pro propagaci naší radioléčby, a žádal, aby mohl filmovat v Lánech uvítání paní Curie-Sklodowské panem prezidentem.

Po úředě s panem vyslancem Masarykem sdělil jsem inž. Hanzlíkovi, že mohou filmovat pouze u hlavního vchodu do zámku příjezd paní Curie, a rovněž ráno odjezd. Účast pana presidenta že však jím nemohu zaručit.

Hlášeno panu kancléři /panem o. r. drem Strnadem/, který souhlasí.

Přijeli inž. Hanzlík a inž. Smrž svým vozem. Filmovali příjezd paní Curie s drem Běhounekem v 6.30 odpoledne u hlavního zámeckého vchodu.

Ráno v úterý, 16. června v 9.15 filmovali paní Curie, když nastupovala do kočáru /jela na procházku do parku/ a pana presidenta, který ji doprovázel k povozu.

Rovněž vzali její odjezd v 9.45 autem /do Jáchymova/, bez pana presidenta.

Založit ku spisům:

Prus, dne 18. června 1925.

Spisovna.

Došlo:

19. VI.

Sch
18/6
Kra

Prin 56

KANCELÁŘ
DOŠLO - 9. ČERVCE 1934
PŘÍLOHY: PRESIDENTA REPUBLIKY

85544/25
D 6078/37 I. 351/34.

Paní Marie CURIEOVÁ. Lány, dne 7. července 1934.
Soustrast pana presidenta k úmrtí.

Pan president nařídil, aby pozůstalým po paní Marii Curieové, objevitelce radia, byla vyslovena jeho soustrast.

Sděluje dnes pan min. rada dr Popelka, že soustrast dceři, paní Joliotové (Rue Froideveaux, Paris XIV.) vysloví pařížské vyslanectví. Hlásil jsem panu presidentovi.

(včetně vyst. Hrimplay)

D. Čechův mi sdělil, že opsal
C. v. K.

Hledy

ARCHIV KPR

Palovýt.

Prague, dne 9. července 34.

DF

Spisovna.

Došlo:
Založeno: 10. VII. *1934*

103

Kancelář presidenta republiky

Referát:

Spisy záležitosti přímo se týkající:

91564/16, 91707/16, 91833/16, 91648/16, 91690/16, 96055/17,
9606/18, 94003/18, 94653/18, 95130/18, 95741/18, 98848/18,
9969/19, 95387/19, 96775/19

Odkaz: manu Linde - Sklodowská

snb: D 3585/32 - inv. č. 670

Spisy záležitosti nepřímo se týkající:

list. 55

Věc:

Dr. František Běhounek
Státní radiologický ústav ČSR.

Uhitav

Dr F. Běhounek, a Petr Kříčka,
výprava k severní točně -
podpora.

Čís : **D** 1564/16

Dodatek k návrhu ze dne 20. února 1926.

Mluvil jsem o Dru Běhounkovi a jeho plánu s prof.
Drem Jedličkou.

Prof. Jedlička Dra Běhouнка velmi chválil. Říká, že
je výborným odborníkem, v oboru radiologie snad nejlepším v
celé republice. Je žákem Mme Curié, která si ho velmi váží
a v tomto úmyslu jeho vydati se s Amundsenem k severní točně
jej podporuje. Jeho práce jsou velmi cenné po stránce vědecké.
Bylo by záhodno Běhounkovi cestu umožnit i když jeho podnik
zdá se některým lidem fantastický. Může přinést pro vědu
mnoho nového, poněvadž není nic známo o radioaktivitě v po-
lárních krajích. Stačí k tomu pobyt na Špicberkách a nemusí
dojetí až na severní točnu. Neudělá-li to dnes Dr Běhounek,
chopí se toho jiní, především Němci. To říká i Mme Curié.

Dr Běhounek dopustil se ovšem jedné chyby. Vyjednával
s Amundsenem a nikomu nic neřekl. Objevila se zpráva v novi-
nách, jejíž účelem bylo Dra Běhouнка sesměšnit. Tehdy prof.
Felix zprávu v novinách dementoval, teprve později, když
dostal Dr Běhounek odpověď od Amundsena, ukázalo se, že zpráva
byla pravdivá. Ale to mu nemůže mítí nikdo za zlé.

Snad se dá vytýkati lečos Dru Běhounkovi jako osobně,
má také hojnost nepřátel, ale to není pro věc směrodatné.
Proto prof. Jedlička se vřele přimlouvá, aby Dru Běhounkovi
cesta byla umožněna. Snad nebude potřebovati ani částky tak
vysoké.

S Drem Běhounkem chce se zúčastniti výpravy na Špicberky také básník Petr Křička, a to jako pomocník Běhounkův. Křička je totiž inženýrem-chemikem, byl vědecky činným a mohl by tedy býti Dru Běhounkovi velmi nápomocen. Při tom by ovšem sám získal mnoho dojmů, z kterých by mohl těžiti literárně. Křička je úředníkem min. školství. Chtěl by ze svého platu a svých úspor cestu sám si hraditi. Potřeboval by jen menší doplněk, asi 5.000.-Kč. a udělení dovolené z min. školství asi na tři měsíce. Dovolenu by snad dostal.

Rekapituluji: u Dra Běhounka by šlo o podporu asi 40.000.-Kč u Křičky asi 5.000.-Kč., tedy celkem 45.000.-Kč. Nemohu posouditi, chtěl-li by pan prezident peníz ten věnovati, i když někteří profesoři odborníci říkají, že je to podnik fantastický. Myslím-li na to, že by se těmi penězi pomohlo leckterým podnikům humanním, nepřimlouval bych se za to. Ale i věda má své potřeby a peníz na ně vynaložený nebyl by vyhozen i v tom případě, kdyby výsledek byl negativní.

Riha 9/3

Dr F. Běhounek, výprava k
severní točce,
podpora.

Čís :

D

1564/26

N á v r h .

Dr F. Běhounek, asistent Státního radiologického ústavu v Praze-Podolí, hodlá se zúčastniti nové výpravy Amundsenovy na severní točnu za účelem vědeckých měření atmosferické elektřiny a radioaktivity v souvislosti s příslušnými faktory meteorologickými. Amundsen za svého pobytu v Praze slíbil Dru Běhounekovi, že jej vezme s sebou. Vědecký význam této výpravy, dojde-li ovšem svého cíle, byl by nesporně veliký. Také česká věda by tím byla dobře před cizinou reprezentována.

Dr Běhounek potřebuje na výpravu tu asi 70.000.-Kč, z čehož 50.000.-Kč připadá na konstrukci autoregistračních aparátů a 20.000.-Kč na osobní výdaje, ^{a výlohy} spojené s instalací aparátů. Obrátil se proto s doporučením Stát. radiologického ústavu na min. veřejných prací se žádostí, aby mu zmíněný obnos ze státních prostředků byl poskytnut. Min. veřejných prací žádosti nemohlo vyhověti, poněvadž vzhledem k celkové situaci finanční nemohlo najíti úhrady.

Proto obrací se Dr Běhounek na pana presidenta republiky a prosí, aby potřebná částka nebo aspoň její díl mu byla poskytnuta.

Podle informací, kterých se mi dostalo jednak z min. veřejných prací, jednak od prof. Felixe a prof. Žáčka, hodlá Dr Běhounek touto výpravou podepřítí svou theorii o kosmickém, nikoli o rudném původu radioaktivity. Dr Běhounek konal za tím

Spisovna.

Došlo:

Založeno:

16. 1. 1926
1. 2. 1926

./.

účelem studia v Jáchymově, ale zatím o věci mnoho nenapsal . Prof. Felix i prof. Žáček, jehož je Dr Běhounek žákem, vyslovují se o jeho plánu velmi zdrženlivě a pokládají jej spíše za fantastický nežli za řádně promyšlený. Ukazují na to, že Dr Běhounek na severní točnu se nedostane, že by zůstal jen na Špicberkách a Amundsen by vzal toliko jeho přístroje s sebou. Není vyloučeno, že přístroje se tam zkazí neb ztratí, a tak náklad na ně vynaložený přišel by v niveč. Paní Curie-ová je prý plánem nadšena, ale podle mínění obou profesorů nemůže mítí plán tento pro českou vědu významu.

Dr Běhounek je člověk, který chce za každou cenu proniknout a zájem vědecký spojuje často se zájmem osobním, t.j. chce, aby se o něm hodně psalo .

Prof. Felix ještě dodává, že myšlenka sama o sobě je dobrá a že i negativní výsledek je pro vědu cenný. Zdá se mu, ^{však} že theorie Dra Běhouнка je málo odůvodněna. Je-li dosti peněz k dispozici, mohlo by se to zkusit, ale je otázka, nedalo-li by se peněz těch užití s větším prospěchem pro jiný účel .

S prof. Drem Jedličkou, který na nějakou dobu odcestoval, jsem nemohl o věci promluvit. Ve státním radiologickém ústavě byli z 5 členů pouze 3 pro plán Dra Běhouнка .

Poněvadž posudky o vědecké činnosti Dra Běhouнка jsou velmi zdrženlivé, nemohu doporučit panu presidentovi, aby poskytl na výpravu Dra Běhouнка příspěvek, zvláště když jde o obnos dosti značný .

Dr Rihá 20/12

*11/3/26 Pan praes. rozhodl, že příspěvy neodotí,
nemá vědecké potřeby*

Dr Rihá

9
général
pro
se
général
pro
se
général
pro
se

FACULTÉ DES SCIENCES DE PARIS

INSTITUT DU RADIUM

LABORATOIRE CURIE
1, Rue Pierre-Curie, Paris (5e)

Paris, le 19 Mars 1926

KANCELÁŘ
DOŠLO 22. BŘEZNA 1926
PRESIDENTA REPUBLIKY
PRÍLOHA

1564 26

1907/26

Monsieur le Président
de la République Tchécoslovaque

Monsieur le Président,

Un jeune savant de votre pays, M.François Behounek, m'a prié de le recommander à votre haute bienveillance pour lui permettre de réaliser un projet scientifique auquel il attache une grande importance.

M.François Behounek qui est attaché à l'Université et à l'Institut du Radium de Prague, a travaillé dans mon Laboratoire durant une année scolaire et est revenu ensuite y faire des séjours de quelques semaines. Je le considère comme un bon physicien, intelligent dans ses conceptions, actif et extrêmement consciencieux dans l'exécution de ses travaux, dont quelques uns publiés ont une réelle valeur. Il a, de plus, un dévouement très grand à la recherche scientifique et, pour toutes ces raisons, je crois qu'il mérite d'être encouragé.

M.François Behounek désire vivement prendre part à l'expédition polaire de M.Amundsen qui doit avoir lieu très prochainement. Il voudrait collaborer à cette expédition pour y

faire des mesures d'électricité atmosphérique ayant un grand intérêt scientifique. A cet effet, il a besoin d'appareils, pour la construction desquels il a demandé une subvention dont l'attribution a été soumise à votre haute autorité. C'est à ce sujet qu'il m'a demandé une recommandation auprès de vous. Je puis certainement appuyer cette demande sans aucune restriction car, d'une part, j'ai toute confiance en lui pour s'acquitter de la tâche entreprise, d'autre part, je partage son opinion au sujet de l'utilité des expériences de physique qu'il se propose d'effectuer dans la région polaire et qui peuvent contribuer très utilement au progrès de la science.

Veillez croire que j'ai gardé un souvenir précieux du charmant accueil que j'ai reçu auprès de vous et de Mademoiselle votre fille lors de mon séjour en Tchécoslovaquie et veuillez agréer, je vous prie, l'assurance de ma plus haute considération.

M. Curie

Par président rozhodl, aby se
Tuto jiste Tschoumke dlezel, neni. L.
uz pogle (na kon druku aperiati
dizid atv.) Svat uz pogle je: pel
by se tu Mme Curie napsalo.
Jde ja o dolerou viti. K m.
24. 11. 1911

ARCHIV KPR

Dr František BĚHOUNEK,
podpora na studijní
cestu k severní točce.

Čís : D 1707/26 .

PRO DOMO :

Podle zápisu Dra Kučery na spise rozhodl pan president, abych se Dra Běhounek ještě otázel, není-li již pozdě na konstrukci aparátu, odjezd a podobně. Pan president se snad domníval, že už pozdě je a že by pak se to Mme Curie napsalo .

Pro mne bylo jasno, ^{že}optám-li se Dra Běhounek, prohlásí rozhodně, že ještě pozdě není, že si ^{objednal} již přístroje ~~ale toho~~ a že by nezbyvalo potom než panu presidentovi navrhnouti podporu pro Dra Běhounek, hlavně k vůli přimluvě Mme Curie. Dotazoval jsem se tedy nejprve v Zámku, na kdy je definitivně stanoven start Amundsenův. Bylo mně sděleno, že vzducholoď vydá se na cestu ze Špicberků, mezi 15. - 30. květnem t.r. Váhal jsem stále učiniti Dra Běhounekovi jakoukoliv zmínku o tom, že Mme Curie psala panu presidentovi a že za něj se přimlouvala. Čekal jsem až do Bílé soboty. V ten den telefonoval mně Dr Čech z min. veřejných prací, že výprava Dra Běhounek je již ^{a/}zjištěna, ^{že}min. veřej. prací mu udělilo subvenci 4.500.-Kč a zakoupilo pro státní ústav radiologický přístroje v ceně 25.000.-Kč. Tyto přístroje budou Dra Běhounekovi na jeho studijní cestu k severní točce zapůjčeny. Mimo to mi sdělil Dr Čech, že Dr Běhounek obdržel od Aeronautické společnosti norské velmi srdečný přípis, v němž vítají jeho účast jako ^{vědeckého} ~~vedoucího~~ pracovníka českého při výpravě Amundsenově a zaručují mu bezplatnou cestu a pobyt na Špicberkách. Je prý jen nutno, aby se potřebným na cestu opatřil. Dr Čech dále mně naznačil, že subvence min. veřej. prací není příliš veliká, poněvadž Dr Běhounek si musí přístroje dopravit na Špicberky na svůj náklad a že by mu bylo velmi pomoheno, kdyby pan president mu ještě něco přidal, spíše jako kapesné než jako podporu na vlastní účel jeho cesty . Vyslovil při tom cifru 3.000.-Kč a sdělil mně, že Dr Běhounek odjede v noci na čtvrtek dne 8. dubna t.r.

./.

al jsem
Pokládám toto sdělení za velmi důležité, poněvadž se
tím situace pro Dra Běhouneka podstatně změnila a měl *jsem* ~~byl~~ za to, že
je nutno věc panu presidentovi bezodkladně hlásiti. Pan kancléř
nebyl v úřadě a věděl jsem od p.sekč.šefa Dra Webra, že ani v neděli,
ani v pondělí velikonoční nebude v Praze. Sdělil jsem tedy v sobotu
k večeru věc Dru Čihařovi do Lán, žádal jsem ho, aby to hlásil panu
presidentovi a připojil jsem k tomu návrh, že vzhledem k přípisu Mme
Curie, by mohl pan president poskytnouti Dru Běhounkovi malý příspě-
vek, nejvýše 5.000.-Kč. Poněvadž jsem měl za to, že s Drem Běhounkem
pojede také Ing Petr Křička, o němž se mluvilo již v dřívějším návrhu
a o jehož účast při výpravě se zajímala sl.Dr Alice M., říkal jsem
Dru Čihařovi, aby stejná částka 5.000.-Kč byla udělena také Ing
Křičkovi.

Opatření to jsem učinil jen proto, že jsem pokládal věc
za neodkladnou a že mi nebylo známo, kde bych pana kancléře, třebaš
jen telefonicky, zastihl. V neděli jsem nebyl v úřadě. V pondělí ve-
likonoční sdělil mně Dr Čihař, že pan president rozhodl, aby Dru
Běhounkovi a Ing Křičkovi byla vyplacena každému částka 10.000.-Kč.
V úterý ráno mně oznámil Ing Křička, že se výpravy nemůže zúčastniti
z důvodů rodinných. Příspěvek pro něj tedy odpadl. Zároveň jsem se
dověděl, že odjezd Dra Běhouneka byl posunut až na pátek.

Částku 10.000.-Kč jsem Dru Běhounkovi vyplatil. Potvrze-
ní o tom převzal odbor.rada Dr Strnad. Zbývá tedy ještě podat o tom
zprávu Mme Curie.

*Referováno panu
kancléři 9/4.*

EXP.
/ Ve formě dopisu /.

Madame,

la Chancellerie de la Présidence a l'honneur de
vous accuser la réception de votre lettre du 19 mars
1926 et de vous faire savoir par ordre de M.le Pré-
sident de la République que M.François Běhounek
prendra part à l'expédition polaire de M.Amundsen et

./.

qu'on lui prêtera des appareils, indispensables pour y faire des mesures d'électricité atmosphérique, achetés par le ministère des Travaux Publics pour l'Institut du Radium de Prague .

M.le Président, grâce à votre chaleureuse recommandation de notre jeune savant , lui a offert la subvention de 10.000 Kč .

Veuillez agréer, Madame, l'assurance de notre considération la plus distinguée.

Chancellerie du Président
de la République .

Prague, le

11 avril 1926 .

Madame

M. C u r i e,
Faculté des sciences
de Paris
Institut du Radium

P a r i s .

1 Rue Pierre - Curie.

Došlo 13.4. 1926
opsáno 13.4. 1926
převzato 14.4. 1926
vypraveno 14.4. 1926

Spisovna.

Došlo:
Založeno: 14. IV. 1926